

Stater er endnu vanskeligere at fastsætte end Staternes Forhold til hinanden. Naar der allerede i dette Ting er ret divergerende Meninger om, hvorledes man skal fastsætte det, kan det ganske vist for en pessimistisk Betragtning stille sig saaledes, at der vil være liden Udsigt til, at man med Norge og Sverige opnaar Fællesskab i Lovbestemmelser; det kunde maaske antages, at der i Sverige, som har sin store Deltagelse i Verdenspolitikken noget nærmere end Danmark — for Danmark ligger det jo allerede mange Aarhundreder tilbage, medens Sverige havde sin saa sent som i det 17de Aarhundrede — populært en større Tilbøjelighed til at lade Undersaatter deltage i de Kampe, som forefalde udenlands; det kunde maaske frygtes, at det vilde have nogen Vanskelighed at komme over dette Punkt. Men jeg nærer ikke Tvivl om, at man alligevel vil komme ud over det. Sagen er den, at ved Forhandlingerne ville Svenskerne se, ligesom alle andre, at de Bestemmelser, som staa i dette Lovforslag, hvor rigoristisk de end lyde, genfindes akkurat lige saa rigoristiske i Stormagters Lovgivning; selv i England lyder det i Foreign Enlistment Act af 1870: Hvis nogen Person, der er brittisk Undersaatt, uden Hendes Majestæts Tilladelse inden for eller uden for Hendes Majestæts Besiddelser modtager eller indgaar paa at modtage en Bestalling eller Ansættelse i Landkrigs- eller Orlogstjeneste hos en Magt, der er i Krig med en Magt, som har Fred med England, saa ere de underkastede Straffe og endogsaa strenge Straffe. Det, at man der har en Lov af et saadant Indhold, vil blive taget i Betragtning i Sverige som hos os. Der er ingen Tvivl om, at vi kunne tale os til Rette derom, og Sverige og Norge lige saa vel som Danmark ville sikkert have en Følelse af, at det er en stor Styrkelse i disse Spørgsmaal at have to andre Magter, der ere enige med dem her. Det, der bliver fastsat ved Udbruddet af en Krig som Rettesnor for Undersaatterne, vil have en ringe Autoritet, naar det kun støttes af en liden Magt, men vil have langt større Autoritet, naar tre af de mindre Magter ere enige derom. Dette Punkt tillægger jeg derfor den allerstørste Betydning, og naar det ærede Medlem holder af at sige: der er ikke en Fjerdedel nyt deri, vil jeg med Glæde lade ham have den Fornøjelse; men jeg vil blot have Lov til at sige, at alene dette ene Punkt er mere værd end alt det andet.

Nogle enkelte Ord vil jeg dog sige til, hvad det ærede Medlem yderligere bemærkede, og for øvrigt ogsaa til, hvad det ærede Medlem for Odense (Scavenius) sagde. Det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds nævnte igen, hvad der ofte er blevet omtalt, at det er en Glæde for Danmark og har været en Støtte for Danmark, at Normænd og Svenskere have deltaget med os i vore Krige. Det er med Rette, at dette fremdrages, med Rette, fordi vi skyldte en Tak til Sverige og Norge, og fordi derved er knyttet et nyt Baand mellem disse Folk, som forhaabentlig til alle Tider skulle være nøje sammenknyttede. Men samtidig dermed bør det huskes, at i de Krige, hvori vi havde Nytte og Glæde af frivilliges Hjælp fra Sverige og Norge, havde vi Skade og Fortræd af frivillige fra andre Lande i langt større Tal. I 1850, da vi havde sluttet Fred med det tyske Forbund og ikke mere førte Krig med nogen Magt, men kun havde at undertrykke en Insurrektion, førtes der Vaaben mod os af et overmaade stort Tal af frivillige fra hele det store Tyskland. Naar man tænker paa den Nytte og Glæde, vi havde af de svenske og norske frivilliges Deltagelse i vor Kamp, og medens vi med Tak tænke paa den Støtte, vi have haft deraf, maa vi ogsaa tænke paa Aversen af Medaillen, og den udviser, at vi ogsaa have haft megen Fortræd af, at andre Staters Undersaatter deltog i vor Krig. — Naar det ærede Medlem for Maribo Amts 5te Valgkreds udtalte sig saa stærkt mod Indførelse af ny Bestemmelser om, at danske Undersaatter ikke maatte blande sig i fremmedes indbyrdes Kampe, kan det ganske vist være vanskeligt nok at fastsætte saadanne Bestemmelser, og hvorledes man saa fastsætter dem, kunne de have deres Ulemper; men vi bør dog have for Øje, at en af de største Verdenskonflikter, som det er trukket op til i vort Aarhundrede, hidrørte fra Mangel paa saadanne Bestemmelser. Hvad var hele Alabamahistorien? Det var en Strid om, hvad der kunde være britiske Undersaatter tilladt under en indre Kamp i de Forenede Stater. At man saa søger Bestemmelser for saadanne Tilfælde, mangler hverken Logik eller reel Begrundelse. Hvad ellers Bestemmelsernes Affattelse angaar, tillader jeg mig for det første at indskyde den Bemærkning, at en Ting er afgjort forkastelig i det ærede Medlems Fremgangsmaade i Dag, og det er, at han som Genstand for sin Kritik fremdrager Forslag i Udval-